

Phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao theo tinh thần Nghị quyết Đại hội XIV của Đảng

Developing high-quality human resources in the spirit of the 14th National Party Congress

TS. PHẠM VÕ QUỲNH HẠNH

Học viện Báo chí và Tuyên truyền; Email: hanhhvbc@gmail.com

Ngày nhận bài: 23/04/2026

Ngày phản biện: 10/5/2026

Ngày chấp nhận đăng: 20/6/2026

Chủ đề của bài viết thuộc lĩnh vực: Lý luận chính trị.

Tóm tắt: Văn kiện Đại hội XIV của Đảng đánh dấu bước phát triển quan trọng về tư duy lý luận và thực tiễn trong xây dựng, phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao. Không chỉ được xác định là nền tảng của tăng trưởng, nguồn nhân lực chất lượng cao còn trở thành động lực quyết định cho sự phát triển nhanh, bền vững của đất nước trong kỷ nguyên mới. So với Đại hội XIII, cách tiếp cận lần này thể hiện rõ tầm nhìn chiến lược, toàn diện hơn của Đảng khi gắn kết chặt chẽ giữa giáo dục và đào tạo, văn hóa, con người với mục tiêu phát triển bền vững đất nước. Bài viết tập trung phân tích những điểm mới trong quan điểm của Đảng về phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao; làm rõ mối quan hệ giữa nguồn nhân lực với đổi mới sáng tạo và phát triển bền vững; đồng thời đề xuất một số định hướng, giải pháp nhằm hiện thực hóa các mục tiêu mà Nghị quyết Đại hội XIV đã đề ra trong bối cảnh hội nhập quốc tế và chuyển đổi số hiện nay.

Từ khóa: Đại hội XIV của Đảng; nguồn nhân lực chất lượng cao; văn kiện Đại hội Đảng.

Abstract: The documents of the 14th National Party Congress mark an important advancement in both theoretical and practical thinking regarding the development of high-quality human resources. High-quality human resources are no longer viewed merely as the foundation of growth but also as the decisive driving force for the country's rapid and sustainable development in the new era. Compared with the 13th National Party Congress, this approach reflects a more strategic and comprehensive vision by closely linking education and training, culture, and human development with the goal of sustainable national development. The article focuses on analyzing new aspects of the Party's perspectives on developing high-quality human resources; clarifying the relationship between human resources, innovation, and sustainable development; and proposing several orientations and solutions to realize the objectives set forth in the documents of the 14th National Party Congress in the context of international integration and digital transformation.

Keywords: 14th National Party Congress; high-quality human resources; Party Congress documents.

1. Đặt vấn đề

Trong bối cảnh đất nước phải đối mặt với nhiều khó khăn, thách thức trong giai đoạn 2021-2025, nhưng dưới sự lãnh đạo của Đảng, với ý chí và khát vọng phát triển, tinh thần đổi mới tư

duy cùng những nỗ lực và hành động quyết liệt, toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta đã đoàn kết, đồng lòng thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội XIII. Nhờ đó, đất nước tiếp tục đạt được nhiều thành tựu quan trọng, toàn diện, có tính đột phá,

trong đó nổi bật là chất lượng nguồn nhân lực ngày càng được nâng cao.

Về phương diện lý luận, nguồn nhân lực được hiểu là tổng thể về số lượng và chất lượng con người, bao gồm trí lực, thể lực, kỹ năng, phẩm chất đạo đức và tinh thần, tạo nên năng lực lao động sáng tạo mà cá nhân và xã hội huy động vào quá trình phát triển. Trong bối cảnh hội nhập quốc tế sâu rộng và sự phát triển mạnh mẽ của khoa học và công nghệ, đặc biệt là trí tuệ nhân tạo, chuyển đổi số, nguồn nhân lực chất lượng cao giữ vai trò then chốt trong việc tiếp cận, làm chủ và ứng dụng tri thức, công nghệ hiện đại vào sản xuất và quản lý. Đây là yếu tố quan trọng góp phần nâng cao năng suất lao động, hiệu quả kinh tế và năng lực cạnh tranh quốc gia.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, phát triển nguồn nhân lực ở Việt Nam vẫn còn không ít hạn chế. Mặc dù lực lượng lao động dồi dào, nhưng chất lượng chưa cao; tỷ lệ lao động qua đào tạo còn thấp; hiệu quả của các chương trình đào tạo chưa đáp ứng yêu cầu thực tiễn. Việc khai thác và phát huy tiềm năng nguồn nhân lực nhất là nguồn nhân lực chất lượng cao vẫn chưa tương xứng, đặt ra yêu cầu cần tiếp tục đổi mới mạnh mẽ và toàn diện trong thời gian tới.

2. Phương pháp nghiên cứu

Bài viết được tác giả triển khai trên cơ sở vận dụng tổng hợp các phương pháp nghiên cứu của khoa học chính trị, khoa học quản lý và khoa học xã hội nhằm làm rõ cơ sở lý luận và thực tiễn của vấn đề phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao theo tinh thần Nghị quyết Đại hội XIV của Đảng.

Trước hết, phương pháp phân tích, tổng hợp tài liệu được bài viết sử dụng như phương pháp chủ đạo. Theo đó, tác giả tập trung phân tích các văn kiện chính thức của Đảng, đặc biệt là Báo cáo chính trị trình Đại hội XIV của Đảng, đồng thời đối chiếu với các văn kiện của các kỳ Đại hội Đảng trước đó, nhất là Đại hội XIII, nhằm làm rõ sự kế thừa và phát triển trong tư duy của Đảng về phát triển nguồn nhân lực nói chung và

nguồn nhân lực chất lượng cao nói riêng. Quá trình phân tích chú trọng nhận diện các luận điểm cốt lõi, định hướng chiến lược và nội dung mới trong chính sách phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao.

Bên cạnh đó, bài viết vận dụng phương pháp lịch sử, logic để đặt vấn đề nghiên cứu trong quá trình phát triển tư duy lý luận của Đảng qua các giai đoạn. Cách tiếp cận này cho phép làm rõ sự hình thành, phát triển và hoàn thiện quan điểm về nguồn nhân lực chất lượng cao gắn với yêu cầu phát triển đất nước trong từng thời kỳ của Đảng, đặc biệt trong bối cảnh hội nhập quốc tế và chuyển đổi số hiện nay.

Ngoài ra, phương pháp phân tích thực tiễn và phương pháp so sánh được tác giả sử dụng nhằm đánh giá những kết quả đạt được, hạn chế và nguyên nhân trong phát triển nguồn nhân lực thời gian qua; đồng thời đối chiếu giữa định hướng chính sách với thực tiễn triển khai. Trên cơ sở đó, bài viết đề xuất các định hướng và giải pháp có tính khả thi, góp phần phát triển, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực chất lượng cao theo tinh thần Đại hội XIV của Đảng, đáp ứng yêu cầu phát triển nhanh và bền vững đất nước trong kỷ nguyên mới.

3. Nội dung phân tích

3.1. Định hướng chiến lược về phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao theo tinh thần Nghị quyết Đại hội XIV của Đảng

Trên cơ sở nhận thức rõ thực trạng và những tồn tại trong việc phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao trong thời gian qua, Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng tiếp tục khẳng định: “Phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao là đột phá chiến lược, đồng thời là yếu tố quan trọng để cơ cấu lại nền kinh tế, chuyển đổi mô hình tăng trưởng và nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia, bảo đảm phát triển nhanh và bền vững” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2026). Đại hội XIV của Đảng đặt mục tiêu rõ ràng: “Phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao là một trong ba đột phá

chiến lược giai đoạn 2026 - 2030, bên cạnh hoàn thiện thể chế và phát triển hạ tầng đồng bộ. Quan điểm xuyên suốt là coi con người là trung tâm của phát triển, vừa là động lực, vừa là mục tiêu của chiến lược phát triển đất nước.” (Đảng Cộng sản Việt Nam, 2026). Điều này thể hiện sự nhất quán trong đường lối phát triển của Đảng, đồng thời có bước phát triển mới về nhận thức trước yêu cầu của bối cảnh hội nhập quốc tế sâu rộng và cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư.

Trên cơ sở tổng kết việc thực hiện Nghị quyết Đại hội XIII, Văn kiện Đại hội XIV xác định rõ yêu cầu ưu tiên phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao trong các lĩnh vực then chốt, gắn với việc nâng cao chất lượng giáo dục và đào tạo; đẩy mạnh chuyển giao, ứng dụng và phát triển khoa học - công nghệ; thúc đẩy đổi mới sáng tạo; đồng thời khơi dậy khát vọng phát triển, phát huy giá trị văn hóa và sức mạnh con người Việt Nam. Đây là định hướng mang tính toàn diện, kết hợp chặt chẽ giữa phát triển con người với phát triển kinh tế - xã hội trong kỷ nguyên số.

Việc đặt trọng tâm vào phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao cho thấy sự chuyển biến mạnh mẽ trong tư duy phát triển, từ dựa vào các yếu tố truyền thống như tài nguyên và lao động phổ thông sang dựa vào tri thức, công nghệ và năng lực sáng tạo. Trong bối cảnh toàn cầu hóa, chuyển đổi số và cạnh tranh quốc tế ngày càng gay gắt, nguồn nhân lực chất lượng cao trở thành lợi thế cạnh tranh cốt lõi của quốc gia. Đây cũng là bước đột phá chiến lược, đặc biệt có ý nghĩa đối với Việt Nam khi bước vào nền kinh tế tri thức với xuất phát điểm còn thấp.

Xét trong tổng thể các nguồn lực phát triển, nguồn nhân lực có mối quan hệ hữu cơ với vốn, tài nguyên thiên nhiên, cơ sở vật chất, kỹ thuật và khoa học - công nghệ; trong đó, nguồn nhân lực giữ vai trò trung tâm, có tính quyết định và chi phối các nguồn lực khác. Đặc biệt, nguồn nhân lực chất lượng cao với đặc trưng nổi bật là trí tuệ, kỹ năng và năng lực sáng tạo có ưu thế

vượt trội, có thể được tái tạo và phát triển không ngừng nếu được đầu tư và sử dụng hiệu quả. Vì vậy, phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao là điều kiện tiên quyết để thực hiện thành công sự nghiệp đổi mới và phát triển bền vững đất nước.

Đáng chú ý, trong 6 nhiệm vụ trọng tâm đột phá trong văn kiện Đại hội XIV của Đảng xác định nhiệm vụ thứ 5 về: Phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao, trong đó phát triển nguồn lực con người, phát triển văn hoá thực sự trở thành nền tảng, sức mạnh nội sinh, động lực to lớn cho sự phát triển nhanh, bền vững của đất nước. Đây là vấn đề cốt lõi, sự cần thiết đã được đề cập trong Văn kiện Đại hội XIV để tiếp tục xây dựng, phát triển nguồn lực chất lượng cao trong giai đoạn mới. Đây là điểm mới quan trọng so với các kỳ Đại hội trước, thể hiện tư duy tích hợp giữa phát triển kinh tế với phát triển văn hóa và con người. Theo đó, xây dựng nền giáo dục quốc dân hiện đại, tiệm cận trình độ khu vực và thế giới, trong đó trọng tâm là nâng cao chất lượng giáo dục và đào tạo, được xác định là giải pháp then chốt.

Bên cạnh đó, Đại hội XIV cũng nhấn mạnh yêu cầu tiếp tục đổi mới phương thức quản lý xã hội, bảo đảm phát triển bền vững gắn với tiến bộ và công bằng xã hội; thực hiện hiệu quả các chính sách an sinh, an toàn xã hội, đặc biệt đối với các nhóm yếu thế và lực lượng lao động trong khu vực phi chính thức. Những định hướng này không chỉ góp phần nâng cao chất lượng nguồn nhân lực mà còn tạo nền tảng xã hội vững chắc cho phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao trong giai đoạn mới.

3.2. Một số giải pháp nhằm phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao

Để phát triển được nguồn nhân lực chất lượng cao theo tinh thần Nghị quyết Đại hội XIV của Đảng cần có chiến lược và giải pháp mang tính lâu dài, nhất là phải tạo đột phá về chất lượng giáo dục và đào tạo, nếu không, chủ trương phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao khó thực hiện được. Trên cơ sở đó, bài viết xác định một

số nhóm giải pháp chủ yếu phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao trong thời gian tới như sau:

Thứ nhất, phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao theo chuẩn quốc tế, đáp ứng yêu cầu của các ngành công nghiệp và công nghệ chiến lược. Cần xây dựng cơ chế, chính sách đặc thù nhằm phát hiện, thu hút, đào tạo, bồi dưỡng và trọng dụng nhân tài; đặc biệt chú trọng thu hút đội ngũ chuyên gia, nhà khoa học đầu ngành trong và ngoài nước, nhất là ở các lĩnh vực khoa học cơ bản và lĩnh vực then chốt.

Thứ hai, xây dựng và phát triển xã hội học tập suốt đời theo hướng đa dạng hóa mô hình, phương thức học tập phù hợp với từng nhóm đối tượng và điều kiện từng địa phương. Phát huy vai trò của cả hệ thống chính trị trong thúc đẩy học tập suốt đời; nâng cao ý thức tự học, tự bồi dưỡng của mỗi cá nhân. Đồng thời, cần củng cố hệ thống thiết chế giáo dục cơ sở, hỗ trợ các trung tâm học tập cộng đồng, đặc biệt ở vùng sâu, vùng xa, vùng dân tộc thiểu số; đẩy mạnh đào tạo từ xa và tạo điều kiện cho các nhóm yếu thế tiếp cận giáo dục. Khuyến khích người Việt Nam ở nước ngoài tham gia các hoạt động khuyến học, khuyến tài.

Thứ ba, đẩy mạnh phát triển khoa học - công nghệ và đổi mới sáng tạo gắn với phát huy giá trị văn hóa và con người Việt Nam. Phát triển nhanh và bền vững phải dựa trên nền tảng khoa học và công nghệ hiện đại, đồng thời kết hợp với việc xây dựng hệ giá trị văn hóa, đạo đức và lối sống lành mạnh. Cần triển khai các giải pháp đồng bộ nhằm ngăn chặn sự xuống cấp về đạo đức xã hội, bảo tồn và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc, nâng cao ý thức pháp luật và trách nhiệm xã hội, đặc biệt đối với thế hệ trẻ; từ đó hình thành con người Việt Nam phát triển toàn diện trong thời đại mới.

Thứ tư, làm rõ và củng cố mối quan hệ giữa văn hóa, con người và phát triển bền vững. Văn kiện Đại hội XIV đã có bước phát triển quan trọng khi xác định phát triển nguồn lực con người và văn hóa không chỉ là nền tảng tinh thần mà còn là nguồn lực nội sinh và động lực trực tiếp

của phát triển. So với Đại hội XIII, điểm mới nổi bật là sự liên kết chặt chẽ giữa các yếu tố “văn hóa - con người - hệ giá trị - phát triển bền vững”, thể hiện tư duy phát triển toàn diện và tích hợp của Đảng.

4. Kết luận

Như vậy, điểm mới nổi bật trong quan điểm các Văn kiện Đại hội XIV của Đảng về phát triển nguồn nhân lực nói chung và nguồn nhân lực chất lượng cao nói riêng thể hiện bước tiến quan trọng trong tư duy phát triển của Đảng, đặc biệt là trong tiếp cận đổi mới sáng tạo. Theo đó, văn hóa không chỉ được nhìn nhận như “nền tảng tinh thần” mà còn được nâng lên thành nguồn lực nội sinh và động lực trực tiếp của phát triển. Văn kiện đã xác lập rõ mối quan hệ hữu cơ giữa văn hóa - con người - hệ giá trị và phát triển bền vững, qua đó mở ra cách tiếp cận mới, coi phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao là một trụ cột chiến lược của quốc gia trong kỷ nguyên mới. Việc hiện thực hóa tư duy này trong thực tiễn đòi hỏi sự đổi mới đồng bộ về thể chế, chính sách và phương thức quản lý; đồng thời cần có sự đầu tư thích đáng, phát huy tối đa tiềm năng trí tuệ và năng lực sáng tạo của con người Việt Nam. Đây chính là điều kiện then chốt để chuyển hóa nguồn lực con người thành sức mạnh nội sinh, tạo động lực mạnh mẽ cho sự phát triển nhanh và bền vững của đất nước trong giai đoạn cách mạng mới./.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Chính trị (2024), *Nghị quyết số 57-NQ/TW ngày 22/12/2024 của Bộ Chính trị về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia*
2. Cục thống kê Việt Nam (2025). *Niên giám thống kê năm 2024*. Nxb. Thống kê.
3. Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội toàn quốc lần thứ XIII của Đảng*, T. 1, 2, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
4. Đảng Cộng sản Việt Nam (2026), *Văn kiện Đại hội toàn quốc lần thứ XIV của Đảng*, T. 1,2, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội.
5. Nguyễn Thị Mai (2024), *Nguồn nhân lực cho chuyển đổi số ở Việt Nam: Thực trạng và giải pháp*, Tạp chí Kinh tế và Dự báo, số 03.